Cultuur | 29 februari 2016

De Telegraaf

'NOT THE TOMMY COOPER STORY'

Poëzie van de rode fez

René van 't Hof (r) en Jan Jaap van der Wal in de scène met de buikspreekpop. foto Ben van Duin

De rode fez ligt als een relikwie op het toneel. Het hoofddeksel dat onlosmakelijk verbonden is geraakt met de Britse komiek Tommy Cooper. De man die mislukte goocheltrucs en flauwe grappen tot kunst verhief. Zelfs om zijn dood werd nog gelachen toen hij voor de ogen van een miljoenenpubliek live op tv ter aarde stortte.

Zo'n legende is natuurlijk een dankbaar onderwerp voor een theatervoorstelling, maar de titel Not the Tommy Cooper Story zegt het eigenlijk al. De voorstelling van Toneelgroep Maastricht en & Van Warmerdam gaat niet letterlijk over de komiek. Al is deze er wel schatplichtig aan en zit het vol subtiele en minder subtiele verwijzingen naar hem.

Het gaat over de toneelknecht Terry Copper (René van 't Hof) die zijn leven volledig ten dienste van anderen stelt. Dus wanneer hij op een avond de fez van Tommy Cooper op het toneel vindt, is hij vastbesloten die terug te brengen naar de rechtmatige eigenaar. Een hallucinerende tocht, onder begeleiding van een mysterieuze Master of Ceremonies (Jan Jaap van der Wal), volgt en Terry belandt tegen wil en dank zelf in de schijnwerpers.

Eerlijk is eerlijk, ik zag de tweede try-out en dan is zo'n voorstelling nog erg kwetsbaar. Zeker een van de grond af aan opgebouwd, fragmentarisch en associatief muziektheaterstuk als dit. Vandaar ook dat de sterren dit keer ontbreken. Er viel zo vlak voor de première absoluut nog winst te behalen op het gebied van tempo en timing, maar dat komt vast nog wel goed.

Iets wat de voorstelling echter wel parten speelt, is het feit dat cabaretier Jan Jaap van der Wal geen toneelspeler is. Dat hij bij aanvang een spervuur aan slechte grappen à la Tommy Cooper de zaal in stuurt, is nog wel aan hem besteed, maar zijn spel mist de finesse om de Master of Ceremonies de benodigde gelaagdheid mee te geven. Dit komt pijnlijk duidelijk naar voren in de sleutel-scène waarin Cooper met in zijn handen alsnog als buikspreekpop zijn opwachting maakt. Het staat in schril contrast met René van 't Hof die als Terry Copper zelfs de aandacht nog weet te vangen als hij half onder het toneeldoek verdwijnt dat hij met zijn lijf openhoudt voor Van der Wal en zijn band. Hij geeft de tragiek van deze man prachtig vorm.

Not the Tommy Cooper Story is niet alleen een tragikomische, poëtische trip met heerlijke muziek van Vincent van Warmerdam en zijn band. Het is zeker ook een ode aan de 'onzichtbare' mens. Hoe mislukking kan worden omgebogen tot succes en iedereen zijn plekje in de schijnwerpers verdient.

Esther Kleuver